

Śląski Oddział Straży Granicznej w Raciborzu im. nadkom. Józefa Bocheńskiego

[https://www.slaski.strazgraniczna.pl/sm/aktualnosci/5290,Uderemniono-wywoz-z-Polski-XIX-wiecznego-obrazu.h
tml](https://www.slaski.strazgraniczna.pl/sm/aktualnosci/5290,Uderemniono-wywoz-z-Polski-XIX-wiecznego-obrazu.html)
13.05.2025, 19:05

Uderemniono wywóz z Polski XIX-wiecznego obrazu.

Funkcjonariusze Śląskiego Oddziału Straży Granicznej w międzynarodowym porcie lotniczym "Katowice" w Pyrzowicach uniemożliwili wywóz bez zezwolenia obrazu pochodzącego prawdopodobnie z XIX wieku. Do ujawnienia obrazu, który wg. wstępnej opinii jest przedmiotem o cechach zabytku, doszło w trakcie prowadzonej przez funkcjonariuszy Straży Granicznej kontroli bezpieczeństwa. Jednym z elementów jest prześwietlanie bagaży, które trafiają do luków bagażowych samolotów, przy pomocy specjalistycznych urządzeń. Podczas takich czynności, podejrzenia funkcjonariuszy zwrócił przedmiot znajdujący się w jednej z walizek pasażerów samolotu rejsowego do Kolonii. Przedmiot swym kształtem przypominał obraz. Funkcjonariusze, postanowili więc sprawdzić, czy nie jest to zabytek i czy nie dochodzi do próby jego nielegalnego wywozu. W tym celu ustalono, a następnie wezwano właściciela bagażu, którym okazał się 48-letni obywatel Holandii. Gdy w jego obecności otwarto walizkę okazało się, że podejrzenia funkcjonariuszy były w pełni uzasadnione. W środku, między odzieżą znajdował się obraz, opakowany w specjalną zabezpieczającą folię. Obraz namalowany jest na desce osadzonej w grubych drewnianych, ozdobnych ramach o wymiarach 37 x 46,5 cm. Jego oględziny pozwalały sądzić, że może być to przedmiot o cechach zabytku, którego wywóz z Polski bez zezwolenia jest zabroniony. Podjęto więc decyzję o niezezwoleniu na jego wywóz i zatrzymanie, w celu przeprowadzenia specjalistycznej ekspertyzy. Wstępna opinia Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków wskazuje, że zatrzymany przez Straż Graniczną obraz, powstał prawdopodobnie w XIX wieku. Gdy ekspertyza potwierdzi, że obraz jest zabytkiem w myśl ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, obywatelowi Holandii, który usiłował go wywieźć z Polski grozi odpowiedzialność karna. W trakcie prowadzonych czynności wyjaśniających, cudzoziemiec oświadczył że obraz kupił w jednym ze sklepów na terenie Krakowa; nie posiadał jednak żadnego potwierdzenia zakupu. Tłumaczył się, iż nie zdawał sobie sprawy z faktu, iż wywożąc obraz bez zezwolenia narusza przepisy ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Tłumaczenie się nieznaną przyczyną przepisów nie zwalania jednak od odpowiedzialności karnej. Zgodnie z art. 109 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003 r. Nr 162, poz. 1568 z późn. zm.): 1. Kto bez pozwolenia wywozi zabytek za granicę lub po wywiezieniu go za granicę nie sprowadza do kraju w okresie ważności pozwolenia, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5. 2. Jeżeli sprawca czynu określonego w ust. 1 działa nieumyślnie, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2. W razie skazania za przestępstwo określone w ust. 1 sąd orzeka, a w razie skazania za przestępstwo określone

w ust. 2 sąd może orzec, nawiązkę na wskazany cel społeczny związany z opieką nad zabytkami w wysokości od trzykrotnego do trzydziestokrotnego minimalnego wynagrodzenia. Sąd może orzec przepadek zabytku, chociażby nie stanowił on własności sprawcy. W Polsce kwestie wywozu zabytków reguluje ustawa z 23.07.2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz Rozporządzenie Ministra Kultury z 19.04.2004 r. w sprawie wywozu zabytków i przedmiotów o cechach zabytku za granicę. Rozporządzenie to określa tryb składania wniosków i wydawania pozwoleń na wywóz z kraju zabytków. Zgodnie z ustawą zabytki mogą być wywożone za granicę na stałe, jeżeli ich wywóz nie spowoduje uszczerbku dla dziedzictwa kulturowego. Czasowo mogą być wywożone, gdy pozwala na to ich stan, właściciel da rękojmię, że nie ulegną zniszczeniu lub uszkodzeniu i zostaną przywiezione z powrotem przed upływem terminu ważności pozwolenia. Legalny wywóz zabytków za granicę może nastąpić na podstawie jednorazowego pozwolenia na stały lub czasowy wywóz zabytku, wielokrotnego pozwolenia indywidualnego lub ogólnego na czasowy wywóz zabytków. Pozwolenie na jednorazowy wywóz zabytku na stałe wydaje minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego po zasięgnięciu opinii komisji. W pozostałych przypadkach pozwolenia wydaje wojewódzki konserwator zabytków. On też na wniosek zainteresowanego wydaje zaświadczenia, że przedmiot nie wymaga pozwolenia na wywóz za granicę. Posiadanie właściwego pozwolenia (lub zaświadczenia) uprawnia do legalnego wywozu przedmiotów zabytkowych z terytorium kraju. Jeżeli jednak Straż Graniczna, która jest jednym z organów, które realizują zadania związane z ochroną zabytków, ujawni w trakcie prowadzonej kontroli próbę wywozu przedmiotów o cechach zabytku bez zezwolenia, taki przedmiot jest zatrzymywany. Następnie we współdziałaniu z konserwatorem zabytków i rzeczoznawcami wszczynana jest procedura mająca określić, czy przedmiot jest zabytkiem w rozumieniu ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Gdy podjęte działania potwierdzą próbę nielegalnego wywozu zabytku, sprawca odpowiada karnie.